

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

09 травня 2025 року

Київ

№ 53

Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 18

Відповідно до статей 7, 15, 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою визначення особливостей функціонування грошово-кредитного та валютного ринків в умовах воєнного стану Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Унести до постанови Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 18 “Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану” (зі змінами) такі зміни:

1) підпункт 1 пункту 5² викласти в такій редакції:

“1) з усіх рахунків клієнта банку, відкритих у національній валюті, крім видачі готівкових коштів, що здійснюється з використанням:

особистого електронного платіжного засобу, – в обсязі, що не перевищує в еквіваленті 12 500 гривень на кожні сім календарних днів;

корпоративного (бізнесового) електронного платіжного засобу, – в обсязі, що не перевищує в еквіваленті 17 500 гривень на кожні сім календарних днів;”;

2) у пункті 12:

підпункт 3 викласти в такій редакції:

“3) здійснення валютних операцій з обміну іноземної валюти:

у межах 1 групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 1998 року № 34 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 квітня 2016 року № 269) (зі змінами) (далі – Класифікатор), між банками (безготівкової іноземної валюти), банками за дорученням клієнтів (готівкової та безготівкової іноземної валюти);

у випадках, визначених у підпунктах 11, 12 пункту 17² цієї постанови;”;

пункт після підпункту 7 доповнити новим підпунктом 7¹ такого змісту:

“7¹) здійснення банком операцій на умовах “форвард”:

з іншими банками з купівлі-продажу іноземної валюти (з поставкою іноземної валюти або без її поставки);

з клієнтами – з продажу клієнтами іноземної валюти (з поставкою іноземної валюти);”;

пункт доповнити новим підпунктом такого змісту:

“19) купівлі іноземної валюти з метою поповнення рахунку клієнта-резидента, відкритого ним у банку виключно для цілей виконання умови кредитного договору/договору позики, укладеного між цим резидентом як позичальником та нерезидентом, щодо збереження на такому рахунку певної суми коштів в іноземній валюті (сума коштів в іноземній валюті та строк їх збереження на цьому рахунку визначаються відповідно до зазначеної умови кредитного договору/договору позики з нерезидентом), за умов, що за відповідним кредитним договором/договором позики з нерезидентом кредит/позика (повністю або частково) наданий/надана за участю (шляхом гарантування, поручительства) МФО або за участю (шляхом кредитування, страхування, гарантування, поручительства) іноземного експортно-кредитного агентства/іноземної держави через уповноважену нею особу/іноземної особи, до складу учасників (акціонерів) якої входить іноземна держава чи іноземний банк [за умови, що іноземна держава є учасником (акціонером) цього банку], і подальшого використання цих коштів виключно для виконання зобов’язань клієнта-резидента за відповідним кредитним договором/договором позики з нерезидентом.”;

3) пункт 12⁵ викласти в такій редакції:

“12⁵. Банкам забороняється укладати деривативні контракти грошового ринку (крім свопів та форвардних контрактів, укладених згідно з абзацами другим – четвертим пункту 12⁵ цієї постанови), на підставі яких виникають обов’язки в сторін таких контрактів щодо купівлі, продажу іноземної валюти/банківських металів за гривню, а також деривативні контракти грошового ринку (крім свопів), базовим показником яких є курс іноземної валюти до гривні, валютний індекс (курси декількох валют), виражений у гривні, ціна на банківські метали – у гривні.

Банкам дозволяється укладати форвардні контракти з:

1) іншими банками, умовами яких передбачається купівля-продаж іноземної валюти з поставкою базового активу (іноземної валюти) або без його (її) поставки;

2) клієнтами, умовами яких передбачається продаж іноземної валюти цими клієнтами банку з поставкою базового активу (іноземної валюти).”;

4) пункт 12¹⁵ доповнити новим підпунктом такого змісту:

“31) на рахунку клієнта-резидента, який відкрито та використовується ним виключно для цілей виконання умови кредитного договору/договору позики, укладеного між цим резидентом як позичальником та нерезидентом, щодо збереження на такому рахунку певної суми коштів в іноземній валюті (сума

коштів в іноземній валюті та строк їх збереження на цьому рахунку визначаються відповідно до зазначеної умови кредитного договору/договору позики з нерезидентом), за умови, що за відповідним кредитним договором/договором позики з нерезидентом кредит/позика (повністю або частково) наданий/надана за участю (шляхом гарантування, поручительства) МФО або за участю (шляхом кредитування, страхування, гарантування, поручительства) іноземного експортно-кредитного агентства/іноземної держави через уповноважену нею особу/іноземної особи, до складу учасників (акціонерів) якої входить іноземна держава чи іноземний банк [за умови, що іноземна держава є учасником (акціонером) цього банку].”;

5) у пункті 14:

у підпункті 8:

абзац другий викласти в такій редакції:

“особистих електронних платіжних засобів – на суму в еквіваленті до 100 000 гривень включно на календарний місяць з усіх рахунків клієнта банку, відкритих у національній валюті;”;

підпункт після абзацу другого доповнити новим абзацом третім такого змісту:

“корпоративних (бізнесових) електронних платіжних засобів – на суму в еквіваленті до 150 000 гривень включно на календарний місяць з усіх рахунків клієнта банку, відкритих у національній валюті;”.

У зв’язку з цим абзаци третій – дванадцятий уважати відповідно абзацами четвертим – тринадцятим;

в абзаці п’ятому слово “третього” замінити словом “четвертого”;

в абзаці шостому слова “Вимога абзацу другого” замінити словами “Вимоги абзаців другого, третього”;

у підпункті 9³ слова та цифри “коду категорії торговця 6513” замінити словами та цифрами “кодів категорій торговців 6513, 7299, 7311, 7392, 7399, 8111, 8931, 8999, 9399 (сукупно за всіма цими кодами)”;

підпункт 30 викласти в такій редакції:

“30) переказу коштів юридичною особою-резидентом на рахунки власних філій, представництв та інших відокремлених підрозділів без створення юридичної особи, відкритих за кордоном, за одночасного дотримання умов, що перекази здійснюються:

юридичною особою-резидентом, період діяльності якої з дати державної реєстрації юридичної особи становить не менше ніж 12 місяців до дати здійснення відповідної операції;

у межах загальної суми (ліміту), що не перевищує 1 000 000 євро протягом поточного календарного року (еквівалента цієї суми в іншій іноземній валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення відповідної операції), з урахуванням особливостей, визначених в абзаці четвертому підпункту 30 пункту 14 цієї постанови;

понад суму (ліміт), визначену в абзаці третьому підпункту 30 пункту 14 цієї постанови, у межах загального обсягу коштів, що були фактично переказані юридичною особою-резидентом у 2021 році для утримання філій, представництв або інших відокремлених підрозділів без створення юридичної особи за кордоном, якщо такі підрозділи були відкриті станом на 24 лютого 2022 року, за умови документального підтвердження відповідних обсягів таких переказів;

у межах одного календарного місяця в обсязі, що не перевищує 1/4 частини сукупної річної суми, визначеної в абзацах третьому та четвертому підпункту 30 пункту 14 цієї постанови;

за рахунок власних (не куплених, не залучених у формі кредиту, позики) коштів в іноземній валюті юридичної особи-резидента;

через один банк (за вибором юридичної особи-резидента). Зміну банку, що обслуговує ці операції, дозволяється проводити на підставі письмового звернення клієнта до банку, до якого переводиться на обслуговування клієнт, аналогічно до порядку зміни обслуговуючого банку, визначеного в пункті 8 розділу I Положення № 5;

виключно з метою фінансування витрат на утримання її філій, представництв та інших відокремлених підрозділів без створення юридичної особи за кордоном (підтверджується кошторисом витрат);”;

у підпункті 34:

абзац перший після слова “оплати” доповнити словами “юридичною особою-резидентом”;

абзаци другий – четвертий виключити;

пункт після підпункту 49 доповнити новим підпунктом 49¹ такого змісту:

“49¹) операцій з оплати консульських зборів на рахунки дипломатичних представництв, консульських установ України за кордоном;”;

пункт доповнити новим підпунктом такого змісту:

“57) валютних операцій юридичною особою-резидентом у загальному обсязі, що не перевищує в еквіваленті загальної суми інвестованих з 12 травня 2025 року іноземними інвесторами з-за кордону в Україну до статутного капіталу цього резидента коштів в іноземній валюті, за одночасного дотримання таких умов:

валютні операції здійснюються з метою проведення резидентом розрахунків за імпортом товарів, поставка яких була здійснена до 23 лютого 2021 року (включно), та/або для повернення нерезиденту попередньої оплати (авансового платежу), отриманої(го) резидентом на його поточний рахунок у банку в Україні до 23 лютого 2022 року (включно) за укладеним з нерезидентом договором з купівлі-продажу товару (за операціями, за якими не відбулася/частково відбулася поставка товару в Україну), та/або з метою виконання зобов’язань за кредитом (позикою), одержаним(ою) (повністю або частково) до 20 червня 2023 року (включно) цим резидентом від нерезидента за укладеним між ними кредитним договором (договором позики), та/або для фінансування резидентом витрат на утримання його філій, представництв та інших відокремлених підрозділів без створення юридичної особи за кордоном;

валютні операції здійснюються через один банк (за вибором юридичної особи-резидента). Зміну банку, що обслуговує ці операції, дозволяється проводити на підставі письмового звернення клієнта до банку, до якого переводиться на обслуговування клієнт, аналогічно до порядку зміни обслуговуючого банку, визначеного в пункті 8 розділу I Положення № 5 (включаючи надання інформації про здійснені іноземні інвестиції до статутного капіталу резидента та проведені резидентом операції відповідно до підпункту 57 пункту 14 цієї постанови);

у банку наявна інформація (документи), що підтверджує(ють) операції зі здійснення іноземних інвестицій шляхом переказу з 12 травня 2025 року коштів в іноземній валюті з-за кордону в Україну з метою формування (збільшення) статутного капіталу резидента, включаючи підтвердження реєстрації формування (збільшення) статутного капіталу резидента на дату здійснення відповідної операції.”;

6) підпункт 2 пункту 14¹⁹ викласти в такій редакції:

“2) за операцією з імпорту товарів, якщо відбувається повне або часткове повернення сплачених імпортером коштів [крім випадків, коли ці кошти повертаються (переказуються) з-за кордону в Україну в іноземній валюті];”;

7) пункт 15 після підпункту 12 доповнити новим підпунктом 12¹ такого змісту:

“12¹) видаткових операцій з рахунків фізичних осіб – резидентів Російської Федерації/Республіки Білорусь, які проходять/проходили військову службу (звільнилися з військової служби під час дії воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 “Про введення воєнного стану в Україні”, затвердженим Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні”») у Збройних Силах України або Національній гвардії України, без окремого погодження зі Службою безпеки України, за умови наявності в банку належним чином оформлених копій таких документів:

військового квитка рядового, сержантського і старшинського складу, форма якого встановлюється Міністерством оборони України, – для підтвердження проходження фізичною особою, зазначеною в абзаці першому підпункту 12¹ пункту 15 цієї постанови, військової служби в Збройних Силах України або Національній гвардії України. Банк для підтвердження проходження фізичною особою військової служби в Збройних Силах України додатково може запитати (за потреби) довідку для підтвердження факту перебування на військовій службі у Збройних Силах України;

витягу з послужного списку, форма якого визначається Міністерством оборони України/Міністерством внутрішніх справ України, – для підтвердження закінчення такою фізичною особою проходження військової служби (звільнення з військової служби) у Збройних Силах України або Національній гвардії України. Документом, що підтверджує закінчення фізичною особою

проходження військової служби (звільнення з військової служби) у Збройних Силах України або Національній гвардії України, також може бути контракт про проходження військової служби в Збройних Силах України/Національній гвардії України, на якому зроблено відповідний запис із зазначенням підстави припинення контракту та дати виключення військовослужбовця зі списків особового складу;”;

8) постанову після пункту 15³ доповнити новим пунктом 15⁴ такого змісту:

“15⁴. Банк отримувача у випадках, зазначених у підпункті 12 та абзаці першому підпункту 12¹ пункту 15 цієї постанови, у разі надходження коштів з іншого банку від платника, інформація про якого потребує уточнення щодо його належності до фізичних осіб, зазначених у підпункті 12 та абзаці першому підпункту 12¹ пункту 15 цієї постанови, для зарахування коштів на рахунок отримувача з дотриманням вимог, встановлених у пункті 17 цієї постанови, запитує (за потреби) не пізніше наступного робочого дня з дня надходження таких коштів у банку платника відповідну інформацію щодо такої особи.

Обслуговуючий банк платника – фізичної особи – резидента Російської Федерації/Республіки Білорусь за його згодою надає інформацію щодо належності цього платника до фізичних осіб, зазначених у підпункті 12 та абзаці першому підпункту 12¹ пункту 15 цієї постанови, на отриманий запит банку отримувача не пізніше наступного робочого дня з дня отримання запиту.

Обмін інформацією здійснюється засобами системи електронних платежів Національного банку України (з використанням повідомлень групи “Винятки та розслідування”) або іншими каналами зв’язку в захищеному вигляді.

Банк платника має право одразу надавати банку отримувача інформацію щодо належності цього платника до фізичних осіб, зазначених у підпункті 12 та абзаці першому підпункту 12¹ пункту 15 цієї постанови, під час здійснення переказу коштів.

Відповідальність за зміст та достовірність відповідної інформації про платника покладається на банк платника.

Банк зберігає копії документів, зазначених в абзацах другому та третьому підпункту 12¹ пункту 15 цієї постанови, у порядку, визначеному банком.”;

9) у пункті 17²:

підпункт 4 викласти в такій редакції:

“4) операції (крім операцій у російських рублях та білоруських рублях) фізичних осіб, зазначених у підпунктах 3, 12 та 12¹ пункту 15, пункті 17³ цієї постанови);”;

пункт доповнити двома новими підпунктами такого змісту:

“11) операції органів державної влади з продажу/обміну валют, зазначених у пункті 17 цієї постанови, з метою спрямування отриманих у результаті проведення таких операцій коштів до Державного бюджету України;

12) операції банків з обміну валют, зазначених у пункті 17 цієї постанови, у безготівковій формі за заявами/дорученнями клієнтів за умови, що до 31 грудня 2024 року (включно) банками-нерезидентами [крім банків – резидентів Російської Федерації, Республіки Білорусь та/або банків, до яких застосовано спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України “Про санкції”] здійснено обмін цих валют, які знаходилися на кореспондентських рахунках банків-резидентів. Банк здійснює обмін валют, зазначених у пункті 17 цієї постанови, клієнтам на ту іноземну валюту, яка була отримана в результаті обміну банком-нерезидентом коштів на кореспондентському рахунку банку-резидента.”;

10) постанову після пункту 17² доповнити новим пунктом 17³ такого змісту:

“17³. Банкам дозволяється зараховувати кошти у національній/іноземній валюті на рахунки фізичних осіб – резидентів Російської Федерації/Республіки Білорусь, які проходять/проходили військову службу в Збройних Силах України або Національній гвардії України, без окремого погодження зі Службою безпеки України, що надійшли:

1) в іноземній валюті з-за кордону як благодійна допомога від юридичних осіб-нерезидентів та транскордонні перекази від фізичних осіб-нерезидентів, крім резидентів Російської Федерації/Республіки Білорусь (за винятком, якщо фізична особа має документ про тимчасовий прихисток інших держав);

2) у національній валюті в межах України від юридичних осіб-резидентів та фізичних осіб – резидентів та нерезидентів.

Заборона щодо переказу коштів із рахунків у національній валюті фізичних осіб-резидентів на рахунки фізичних осіб-нерезидентів, встановлена в пункті 116 розділу X Положення № 5, не поширюється на операції, зазначені в підпункті 2 пункту 17³ цієї постанови.”;

11) абзац другий пункту 20² викласти в такій редакції:

“Рахунок військовослужбовцю відкривається банком на підставі заяви про відкриття рахунку в довільній формі та укладення відповідного договору. Для відкриття вкладного (депозитного) рахунку заява не подається.”.

2. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Андрій ПИШНИЙ